

Avtalsyrkanden för Tjänstemannaavtalet 2025

BYGGFÖRETAGEN

Bygg- och installationssektorns sex arbetsgivarorganisationer har följande gemensamma utgångspunkter inför avtal 2025

Deltagande arbetsgivarorganisationer

- Byggföretagen
- Glasbranschföreningen
- Installatörsföretagen
- Maskinentreprenörerna
- Måleriföretagen i Sverige
- Plåt & Ventföretagen

Bygg- och installationssektorn är en viktig del av samhällsbygget och Sveriges ekonomi. Sektorn sysselsätter omkring 430 000 personer och står för 11 procent av Sveriges BNP, varav drygt 4 procent består av bostadsbyggande. Det finns en stor potential i branschen både när det gäller att skapa nya jobb och resurser till välfärden samtidigt som vi bygger hållbara bostäder, anläggningar och infrastruktur.

Världsekonomin har visat en robust, om än måttlig, tillväxt senaste året men orosmoln som geopolitisk säkerhet, krig och handelshinder kvarstår. Dessa faktorer påverkar de globala tillväxtutsikterna även 2025, trots lägre inflation och sänkta räntor. I denna föränderliga omvärld är det därför extra viktigt att parterna gemensamt fokuserar på vad som krävs i kollektivavtalen för att stärka branschens konkurrenskraft och överlevnad.

Svenska företag, däribland byggbranschen, står inför ett fortsatt ökat kostnadstryck och en stor osäkerhet kring den framtida produktivitetsutvecklingen. Om kostnadstrycket ökar utan motsvarande förbättringar i produktiviteten, riskerar det att på sikt slå ut företag och jobb. Därför är det av vikt för både företag och medarbetare att behålla nivån i antalet arbetade timmar och anpassa villkoren utifrån de förutsättningarna som råder inom branschen. Genom att bibehålla och sträva efter flexibilitet i kollektivavtalen kan företagen säkra jobben samtidigt som lokala överenskommelser kan användas för att anpassa arbetsvillkoren utifrån varje företags unika förutsättningar.

Att tillsammans med de fackliga organisationerna utveckla sektorns tjänstemannaavtal är av stor vikt för att möta framtidens utmaningar. Vi behöver fortsatt ge branschen rätt förutsättningar att utvecklas, vara lönsam och samtidigt bli ännu bättre på att attrahera och behålla duktiga tjänstemän i våra företag. Vår strävan är att samtliga löneavtal på avtalsområdet ska vara processlöneavtal utan individgarantier och lönepotter, eftersom sådana fasta nivåer motverkar en företags- och medarbetarnära lönebildning. Det hämmar även möjligheten till lönesättning av medarbetare utifrån varje individs egen prestation och bidrag till verksamheten samt företagets förutsättningar och ekonomiska läge.

Vi måste gemensamt se till att kollektivavtalens ställning stärks. Bara tillsammans kan vi utveckla branschen och trygga jobben i bygg- och installationssektorn.

Till:

Ledarna, Sveriges Ingenjörer och Unionen

Stockholm den 4 februari 2025

Modernisering av Tjänstemannaavtalet med bibehållen flexibilitet

Tjänstemannaavtalet inom byggbranschen är ett kollektivavtal med goda förmåner för de som omfattas av avtalet samtidigt som det finns utrymme för företags- och medarbetarnära lösningar i vissa avseenden. Villkoren avseende exempelvis föräldralön, deltidspension och arbetstidsförkortning i avtalet gör det till ett av arbetsmarknadens mest generösa kollektivavtal. Förmånerna för de anställda behöver dock balanseras av exempelvis goda möjligheter till en verksamhetsanpassad arbetstidsförläggning, då behoven skiljer sig åt mellan olika delar av branschen. Därför behöver avtalet moderniseras genom en ökad flexibilitet avseende arbetstidsförläggningen som motsvarar åtminstone arbetstidslagens ramar. Det ligger i samtliga parter intresse att det framstår som attraktivt och rimligt för arbetsgivare att omfattas av kollektivavtal. Ett kollektivavtal kommer givetvis alltid innebära åtaganden och kostnader för en arbetsgivare men detta måste balanseras genom att kollektivavtalet också skapar möjligheter att exempelvis utforma arbetstidsförläggningen utifrån vad som är bäst för varje unik verksamhet.

Byggföretagen ser fram emot konstruktiva förhandlingar och överlämnar härmed sina yrkanden inför avtalsrörelsen 2025.

Avtalskrav

(Ny avtalstext är markerad som **fet** och borttagen avtalstext är ~~genomstruken~~)

Lön m.m.

Kostnadsnivå och avtalsperiod

Byggföretagen utgår under den kommande avtalsrörelsen från att parterna respekterar det s.k. märket avseende kostnadsnivå och avtalsperiod.

Löneavtal Sveriges Ingenjörer

Byggföretagen yrkar att nu gällande löneavtal tecknas som ett tillsvidareavtal i enlighet med parternas intention 2013.

Löneavtal Unionen

Byggföretagen yrkar att ett sifferlöst processlöneavtal tecknas tills vidare.

Allmänna villkor

Redaktionella förändringar

Byggföretagen har noterat ett behov av ett antal redaktionella förändringar i avtalet för att förenkla för tillämparen av avtalet och yrkar därför följande.

- Förteckning över särskilda överenskommelser som inte medtagits i avtalstrycket

Överenskommelsen Avtal om allmänna villkor och lönerevisionsfrågor vid premielön läggs till.

- Sjuklön m.m., § 5 mom 3:3 anmärkning

Följande mening tas bort eftersom den numera saknar betydelse.
3. *lönegränsen 10 prisbasbelopp gäller från och med den 1 januari 2022.*

- Sjuklön m.m., § 5 mom 5:7

Momentet tas bort då lagen om statligt personskadeskydd är upphävd genom införandet av socialförsäkringsbalken och momentet därmed saknar betydelse.

- Restid, § 8 mom 3 anmärkning

Anmärkningen *Ersättning för beordrad tjänsteresa utgår endast vid resor utanför det vanliga verksamhetsområdet* flyttas till § 8 mom 2.

- Bilaga 1 Speciella bestämmelser för Ledarna, traktamentsersättning

En automatisk följsamhet mot Skatteverkets anvisning avseende traktamentsbeloppet (för närvarande 435 kr) skapas genom följande förändring.
*Traktamente inkluderande kost och logi utges med **belopp enligt 12 kap 11 § inkomstskattelagen (1999:1229)** (435 kr per dag per den 1 januari 2025).*

Materiella yrkanden

Semester, § 4

Föräldraledighet under huvudsemestern

Det är vanligt att medarbetare begär föräldraledigt i anslutning till huvudsemestern. För att möjliggöra en god planering av verksamheten under semester månaderna och säkerställa en god arbetsmiljö för samtliga medarbetare är det en förutsättning att ansökan om föräldraledighet görs i god tid.

Byggföretagen yrkar därför att avtalet tillförs följande skrivning: *Ansökan om föräldraledighet som avses infalla någon gång under perioden 1 juni till 31 augusti respektive år ska inges till arbetsgivaren i samband med semesteransökan.*

Övertidsersättning, § 7 mom 2:4

Möjligheten att fullgöra arbete utan att behöva inställa sig på arbetsplatsen har de senaste åren ökat. Den särskilda ersättningsregeln som reglerar övertidsarbete som inte ansluter till ordinarie arbetstid behöver därför kompletteras med en regel som tar hänsyn till det.

Byggföretagen yrkar därför att § 7 mom 2:4 ändras på följande sätt: *Om en tjänsteman beordras att utföra övertidsarbete som kräver inställelse på arbetsplatsen på tid som inte utgör en direkt fortsättning på den ordinarie arbetstiden, utges övertidskompensation som om övertidsarbete skulle ha utförts under minst tre timmar. Om tjänstemannen kan fullgöra sådant arbete utan att inställa sig på arbetsplatsen utges övertidskompensation som om övertidsarbete skulle ha utförts under minst en timme. Detta gäller dock inte om övertidsarbetet är åtskilt från den ordinarie arbetstiden av endast måltidsuppehåll.*

Uppsägning, § 12 mom 2:1 anmärkning 2

Mot bakgrund att tjänstemän senaste åren fått rätt att kvarstå i anställning och att erhålla anställningsförmåner vid högre ålder anser Byggföretagen att den kollektivavtalade förlängda uppsägningstiden också ska inträda vid en högre ålder.

Byggföretagen yrkar därför att § 12 mom 2:1 anmärkning 2 ändras på följande sätt: *Har tjänsteman, som sagts upp på grund av arbetsbrist, vid uppsägningdagen uppnått ~~55~~ 56 års ålder och då har 10 års sammanhängande anställningstid ska den enligt detta avtal gällande uppsägningstiden förlängas med sex månader.*

Uppsägning, § 12

Upphörande av tidsbegränsad anställning

För att skapa en möjlighet för arbetsgivare och tjänsteman att kunna komma överens om en för båda parter mer flexibel anställning vid en tidsbegränsad anställning yrkar Byggföretagen på att avtalet tillförs följande skrivning:

För tidsbegränsade anställningar gäller följande.

Fram till den tidpunkten sex månader förflutit sedan anställningens tillträde kan tjänstemannen respektive arbetsgivaren avsluta en tidsbegränsad anställning genom att skriftligen underrätta motparten. Anställningen upphör då en månad efter att den skriftliga underrättelsen lämnats till motparten.

Efter det att sex månader förflutit sedan anställningens tillträde gäller en tidsbegränsad anställning den avtalade tiden om inte arbetsgivaren och tjänstemannen särskilt överenskommit att anställningen kan avslutas i förtid.

Arbetsgivaren och tjänstemannen kan vid anställningens ingående skriftligen överenskomma om att en tidsbegränsad anställning inte av någon part kan bringas att upphöra genom under rättelse.

Byggföretagen yrkar även att en upplysning om regeln förs in i anslutning till 2 § mom 2:1 om tidsbegränsade anställningar.

Kollektivavtalad deltid i pensioneringssyfte, § 13 mom 1

I takt med att tjänstemän förväntas arbeta längre upp i åldrarna anser Byggföretagen att åldern för möjligheten att ansöka om deltidspension bör höjas. Att anställda idag har rätt att kvarstå i anställning till 69 års ålder visar behovet av att anpassa reglerna för deltidspension.

Byggföretagen yrkar därför att § 13 mom 1 ändras på följande sätt: *Tjänsteman kan ansöka om rätt till deltidspension från och med den månad tjänstemannen fyller ~~60~~ 63 år.*

Bilaga 1 – Speciella bestämmelser för Ledarna

Bilagan upplevs i vissa delar som svårtolkad och ostrukturerad. Byggföretagen önskar därför en arbetsgrupp med Ledarna för att se över bilagans struktur och göra den enklare att tillämpa.

Bilaga 3 – Avtal om arbetstidsbestämmelser för tjänstemän

Ett bra kollektivavtal ska vara balanserat på så sätt att det innebär förmåner både för arbetsgivare och arbetstagare på ett väl avvägt sett. Det är avtalsparternas gemensamma ansvar att kollektivavtalet är modernt, attraktivt och balanserat. Kollektivavtalets nuvarande arbetstidsavtal utgår från regler i den tidigare arbetstidslagen och vissa regler behöver därför ses över och moderniseras. Därtill behöver ett ökat utrymme för verksamhetsanpassad arbetstidsförläggning skapas.

Byggföretagen yrkar därför på följande förändringar i bilaga 3:

§ 2 Ordinarie arbetstid

Mom 1

Den ordinarie arbetstiden får inte överstiga 40 timmar per helgfri vecka i genomsnitt per en begränsningsperiod om ~~4 veckor~~ 12 månader. Om företagets redovisning är så ordnad får dock ~~som begränsningsperiod i stället tillämpas kalendermånad.~~

För tjänsteman i intermittert treskiftarbete får den ordinarie arbetstiden inte överstiga 38 timmar i genomsnitt per helgfri vecka och år.

För underjordsarbete och kontinuerligt treskiftarbete får den ordinarie arbetstiden inte överstiga 36 timmar i genomsnitt per helgfri vecka och år.

§ 3 Övertid

Mom 2

När särskilda skäl föreligger får allmän övertid uttas med högst ~~150~~**200** timmar per kalenderår.

Mom 4 fjärde stycket

Under kalenderåret får högst ~~75~~**175** timmar på detta sätt återföras till övertidsutrymmet, såvida inte arbetsgivaren och tjänstemannaklubben enas om annat.

Mom 6

Utöver vad ovan sagts kan, när ~~synnerliga~~**särskilda** skäl föreligger, extra övertid uttas under kalenderåret enligt följande

a) högst 75 timmar ~~efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och tjänstemannaklubben,~~ och

b) ytterligare högst 75 timmar efter överenskommelse mellan ~~förbundsparterna eller, om dessa enas därom, mellan~~ arbetsgivaren och tjänstemannaklubben.

Saknas tjänstemannaklubb kan sådan överenskommelse träffas direkt med tjänstemannen.

Bilaga 4 – Arbetstidsförkortning

Byggföretagen anser det nödvändigt att parterna enas om följande hantering av frågan som arbetstidsförkortning.

För det fall att ändringar i lag eller annan reglering medför en minskning av den ordinarie arbetstidens längd inom Tjänstemannaavtalets tillämpningsområde, ska intjänande av arbetstidsförkortning enligt avtalet minskas i motsvarande utsträckning. För varje minut förkortad veckoarbetstid förkortas intjänandet av arbetstidsförkortning i motsvarande mån.

För det fallet arbetstidens längd till följd av reglering enligt föregående stycke förkortas mer än vad som motsvarar den tid som enligt Tjänstemannaavtalet tjänas in för arbetstidsförkortning, ska också arbetsgivarens betalningar till deltidspensionspremier minskas. Dessa minskningar ska motsvara de ytterligare förkortningar av arbetstiden som införs. Tjänstemannaavtalets bestämmelser om kollektivavtalad deltid i pensioneringssyfte ska då också utmönstras.

Dessa förändringar av kollektivavtalets innehåll genomförs med automatik samtidigt som en ändring av reglerna om förkortad arbetstid får effekt på arbetstidens längd.

BYGGFÖRETAGEN

Byggföretagen förbehåller sig rätten att justera, komplettera och förtydliga ovanstående yrkanden.

Stockholm den 4 februari 2025

Johanna Vilhelmsson

Avtalsansvarig